TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS
2007 m. birželio 14 d. *

Byloje C-246/05

dėl *Oberster Patent- und Markensenat* (Austrija) 2005 m. vasario 9 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2005 m. birželio 10 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Armin Häupl

prieš

Lidl Stiftung & Co. KG,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro trečiosios kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai A. Tizzano, A. Borg Barthet (pranešėjas), U. Lõhmus ir A. Ó Caoimh,

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinis advokatas D. Ruiz-Jarabo Colomer,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. rugsėjo 21 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— paties *Patentanwalt* A. Häupl, padedamo *Patentanwalt* W. Ellmeyer,

— *Lidl Stiftung & Co. KG*, atstovaujamos *Patentanwalt* H. Sonn,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. de Bergues ir J.-C. Niollet bei A.-L. During,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos G. Braun, N.B. Rasmussen ir W. Wils,

susipažinęs su 2006 m. spalio 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra pateiktas dėl 1988 m. gruodžio 21 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 89/104/EEB valstybių narių įstatymams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (OL L 40, 1989, p. 1, toliau – direktyva) 10 straipsnio 1 dalies ir 12 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp M. Häupl ir *Lidl Stiftung & Co. KG* (toliau – *Lidl*) dėl pastarajai priklausančio prekių ženklo registracijos panaikinimo.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Direktyvos 10 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jeigu per penkerius metus po registravimo procedūros pabaigos savininkas nepradėjo valstybėje narėje iš tikrųjų prekių ženklu žymėti prekes ar paslaugas, kurioms jis buvo įregistruotas, arba jeigu ženklo naudojimas buvo sustabdytas

penkerius metus iš eilės, ženklui taikomos šia direktyva numatytos sankcijos, išskyrus atvejus, kada buvo nenaudojama dėl tinkamų priežasčių."

4 Pagal direktyvos 12 straipsnio 1 dalį „prekių ženklas gali būti panaikintas, jeigu penkerius metus iš eilės jis nebuvo faktiškai naudojamas valstybėje narėje žymėti prekes arba paslaugas, kurioms jis buvo įregistruotas, ir jeigu nebuvo tinkamų priežasčių jo nenaudoti <...>".

Tarptautinės teisės aktai

5 1967 m. liepos 14 d. Stokholme peržiūrėtos ir 1979 m. rugsėjo 28 d. papildytos 1891 m. balandžio 14 d. Madrido sutarties dėl tarptautinės ženklų registracijos (toliau – Madrido sutartis) 3 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad „(Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO)) tarptautinis biuras (toliau – Tarptautinis biuras) nedelsdamas registruoja ženklus, kurių paraiškos buvo paduotos remiantis 1 straipsniu. Tarptautinės registracijos data laikoma tarptautinės paraiškos gavimo kilmės šalies tarnyboje data, su sąlyga, kad Tarptautinis biuras tarptautinę paraišką gauna per du mėnesius nuo šios datos". (Neoficialus vertimas)

6 1994 m. balandžio 15 d. Marakešo susitarimo, įsteigiančio Pasaulio prekybos organizaciją, 1 C priede esantis Susitarimas dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, Europos Bendrijos vardu buvo patvirtintas 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos

kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, p. 1, toliau – TRIPS susitarimas). Jo 19 straipsnio 1 dalyje pareiga naudoti įregistruotą prekių ženklą išdėstyta taip:

„Jeigu registracijai išlaikyti reikalaujama prekės ženklą naudoti, registracija gali būti panaikinta, tik jeigu prekės ženklas be pertraukos buvo nenaudojamas ne mažiau kaip trejus metus, jeigu prekės ženklo savininkas neįrodo, kad buvo svarių priežasčių, kurios trukdė naudoti prekės ženklą. Aplinkybės, atsiradusios nepriklausomai nuo prekės ženklo savininko valios, kurios trukdo naudoti prekės ženklą, pavyzdžiui, importo suvaržymai ar kitokie vyriausybės keliami reikalavimai prekių ženklais apsaugotoms prekėms ar paslaugoms, turi būti pripažįstamos svariomis nenaudojimo priežastimis."

Nacionalinės teisės aktai

7 Pagal 1970 m. Austrijos įstatymo dėl prekių ženklų apsaugos (*Markenschutzgesetz* 1970, *BGBl.* 260/1970, toliau – *MSchG*) 19 straipsnį „teisė į prekių ženklą atsiranda nuo jo įrašymo į prekių ženklų registrą (registracijos) dienos. Apsaugos laikotarpis baigiasi po 10 metų pasibaigus registracijos mėnesiui".

8 Pagal *MSchG* 33a straipsnio 1 dalį:

„Kiekvienas asmuo gali pateikti prašymą panaikinti mažiausiai prieš penkerius metus Austrijoje įregistruoto ar pagal 2 straipsnio 2 dalį Austrijoje saugomo prekių ženklo

registraciją, jei nei savininkas, nei su jo sutikimu trečiasis asmuo pagal reikalavimus penkerius metus iki prašymo panaikinti registraciją pateikimo dienos šio prekių ženklo nenaudojo iš tikrųjų Austrijoje prekėms ar paslaugoms, kurioms jis įregistruotas, žymėti (10a straipsnis), nebent prekių ženklo savininkas gali nenaudojimą pateisinti."

9 Pagal 2 straipsnį *MSchG* taikomas pagal analogiją su prekių ženklu susijusioms teisėms, įgytoms Austrijos Respublikos teritorijoje pagal tarptautines konvencijas.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 *Lidl* yra vaizdinio ir žodinio prekių ženklo Le Chef DE CUISINE savininkė. Pagrindinis Vokietijos prekių ženklas saugomas nuo 1993 m. liepos 8 d., o tarptautinis prekių ženklas – taip pat įregistruotas Austrijoje – nuo 1993 m. spalio 12 dienos. Tarptautinis biuras pastarąjį paskelbė 1993 m. gruodžio 2 d. ir apie jį buvo pranešta nurodytoms susitariančioms valstybėms.

11 *Lidl* administruoja nuo 1973 m. Vokietijoje įsteigtą prekybos centrų tinklą. Pirmasis *Lidl* prekybos centras Austrijoje buvo atidarytas 1998 m. lapkričio 5 dieną. Atsakovė pagrindinėje byloje prekių ženklu Le Chef DE CUISINE pažymėtais pagamintais patiekalais prekiauja tik savo prekybos vietose. Prieš atidarydama savo pirmuosius prekybos centrus Austrijoje *Lidl* pristatė prekę savo įmonėje, susitarė su savo tiekėjais ir pradėjo sandėliuoti jau pristatytas prekes.

12 1998 m. spalio 13 d. A. Häupl paprašė panaikinti minėto prekių ženklo registraciją Austrijos teritorijoje dėl nenaudojimo, remdamasis *MSchG* 33a straipsnio 1 dalimi. Jo teigimu, šioje nuostatoje numatytas penkerių metų terminas buvo pradėtas skaičiuoti prasidėjus apsaugos laikotarpiui, t. y. nuo 1993 m. spalio 12 dienos. *Lidl* prašymą panaikinti užginčijo. Ji nurodė, kad minėtas terminas prasidėjo 1993 m. gruodžio 2 d. ir todėl baigėsi tik 1998 m. gruodžio 2 dieną. Tačiau tą dieną ji prekiavo nagrinėjamu prekių ženklu pažymėtomis prekėmis savo pirmajame prekybos centre Austrijoje. Be to, ji pabrėžė, jog nuo 1994 m. buvo numatyta plėstis į Austriją, bet naujų prekybos centrų atidarymas šioje valstybėje narėje buvo atidėtas dėl „biurokratinių kliūčių", konkrečiai kalbant, dėl vėlavimo išduoti leidimus eksploatacijai.

13 Austrijos patentų tarnybos anuliavimo skyrius (*Nichtigkeitsabteilung des Patentamtes*) prekių ženklą pripažino nesaugomu Austrijos Respublikoje nuo 1998 m. spalio 12 dienos. *Lidl* šį sprendimą apskundė Aukščiausiajai patentų ir prekių ženklų kolegijai (*Oberster Patent- und Markensenat*).

14 Tokiomis aplinkybėmis *Oberster Patent- und Markensenat* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos 89/104/EEB <...> 10 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad „registracijos procedūros pabaigos datos" sąvoka reiškia apsaugos laikotarpio pradžią?

2. Ar (šios) direktyvos 12 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad egzistuoja tinkamų priežasčių nenaudoti prekių ženklo, kai įmonės strategijos, kuria vadovaujasi prekių ženklo savininkas, įgyvendinimas atidėtas dėl su įmone nesusijusių priežasčių, ar prekių ženklo savininkas privalo pakeisti savo strategiją, kad prekių ženklu galėtų naudotis laiku?"

Dėl Teisingumo Teismo kompetencijos

15 Prieš atsakant į pateiktus klausimus reikia patikrinti, ar *Oberster Patent- und Markensenat* yra teismas EB 234 straipsnio prasme, kad būtų aišku, ar Teisingumo Teismas kompetentingas atsakyti į jam pateiktus klausimus.

16 Iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, jog tam, kad atsakytų į tik su Bendrijos teise susijusį klausimą, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija yra teismas pagal šią nuostatą, Teisingumo Teismas atsižvelgia į aplinkybių visumą, t. y. ar institucija yra įsteigta teisės aktų pagrindu, ar ji nuolatinė, ar jos jurisdikcija yra privaloma, ar jos procesas grindžiamas rungimosi principu, ar ji taiko teisės aktus ir ar ji yra nepriklausoma (žr. būtent 1997 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Dorsch Consult*, C-54/96, Rink. p. I-4961, 23 punktą bei 2005 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Syfait ir kt.*, C-53/03, Rink. p. I-4609, 29 punktą).

17 Šiuo atžvilgiu, kaip tai atliko generalinis advokatas savo išvados 25–29 punktuose, reikia vertinti 1970 m. Austrijos įstatymo dėl patentų (*Patentgesetz* 1970, *BGBl.* 259/1970, toliau – *Patentgesetz*) nuostatas.

18 Visų pirma iš šio įstatymo 74 ir 75 straipsnių, nustatančių *Oberster Patent- und Markensenat* kompetenciją ir sudėtį, matyti, kad ši institucija atitinka su teisine prigimtimi ir nepriklausomumu susijusius kriterijus. Be to, šio įstatymo 74 straipsnio 9 dalis aiškiai nurodo, kad šios institucijos nariai savo funkcijas vykdo visiškai nepriklausomai, negaudami jokių nurodymų. Šio straipsnio 6 ir 7 dalys numato, kad jų kadencija yra penkeri metai su paskyrimo naujai kadencijai galimybe ir iš anksto gali baigtis tik dėl ypatingų ir aiškiai nustatytų priežasčių, pavyzdžiui, dėl Austrijos pilietybės netekimo arba veiksnumo apribojimo.

19 *Oberster Patent- und Markensenat* nuolatinis pobūdis matyti iš *Patentgesetz* 70 straipsnio 2 ir 3 dalių bei 74 straipsnio 1 dalies, kurios numato, kad ši institucija turi kompetenciją priimti sprendimus, susijusius su skundais dėl *Nichtigkeitsabteilung des Patentamtes* ir *Beschwerdeabteilung des Patentamtes* (Austrijos patentų tarnybos apeliacinis skyrius) sprendimų, be jokių apribojimų laiko atžvilgiu. Šios instancijos jurisdikcijos privalomasis pobūdis matyti iš tų pačių nuostatų, nes jos kompetencija priimti sprendimus dėl minėtų skundų numatyta teisės aktuose ir nėra pasirenkama.

20 Dėl procedūros *Oberster Patent- und Markensenat Patentgesetz* 140 straipsnio 1 dalyje pateikiama nuoroda į minėto įstatymo 113–127 ir 129–136 straipsnius, kurie būtent nustato procedūrines normas, parodančias, kad ši institucija taiko teisės normas ir kad joje vykstanti procedūra grindžiama rungimosi principu.

21 Iš to, kas pirmiau nurodyta, matyti, kad *Oberster Patent- und Markensenat* yra teismas EB 234 straipsnio prasme ir todėl Teisingumo Teismas yra kompetentingas atsakyti į jam pateiktus klausimus.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

22 Savo pirmuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar direktyvos 10 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad „registracijos procedūros pabaigos datos" sąvoka reiškia apsaugos laikotarpio pradžią. Taigi jis nori sužinoti, ar prekių ženklo savininkui suteiktas penkerių metų terminas pradėti jį naudoti iš tikrųjų prasideda tuo pačiu momentu kaip ir atitinkamo prekių ženklo apsaugos laikotarpis.

23 Ieškovas pagrindinėje byloje ir Austrijos vyriausybė mano, kad registracijos data, t. y. momentas, nuo kurio pagal Austrijos teisę prasideda apsaugos laikotarpis, atitinka „registracijos procedūros pabaigos datą" direktyvos 10 straipsnio 1 dalies prasme.

24 Atsakovės pagrindinėje byloje, Prancūzijos vyriausybės ir Europos Bendrijų Komisijos nuomone, atvirkščiai, „registracijos procedūros pabaigos datos" sąvoka reiškia ne apsaugos laikotarpio pradžią, bet datą, kai baigiama tyrimo procedūra tarnyboje, kurioje ji vyksta. Pagal Madrido sutartį tarptautinė registracijos procedūra

negali būti baigta anksčiau, nei baigsis nacionalinės valdžios institucijoms nustatytas terminas pateikti laikiną atsisakymą suteikti apsaugą, arba kol šios valdžios institucijos galutinai ją patvirtins.

25 Siekiant atsakyti į pateiktą prejudicinį klausimą, visų pirma reikia pabrėžti, kad prekių ženklo tarptautinės registracijos atveju, kaip yra pagrindinėje byloje, taikomos kelios teisės sistemos. Iš tiesų turi būti taikomos, pirma, Madrido sutarties nuostatos, iš esmės nustatančios Tarptautiniame biure atliekamos registracijos dalį ir, antra, nacionalinės teisės aktų nuostatos, kurios turi atitikti Bendrijos teisę, konkrečiai kalbant, direktyvą. Šiuo klausimu šios direktyvos 1 straipsnis numato, kad ji „taikoma prekių ženklams <...>, kurie turi valstybėje narėje galiojančią tarptautinę registraciją."

26 Be to, svarbu patikslinti, kad direktyvos trečia konstatuojamoji dalis nurodo, jog ja nesiekiama visiškai suderinti valstybių narių prekių ženklų įstatymų. Šiuo klausimu jos penkta konstatuojamoji dalis pabrėžia, kad „valstybėms narėms paliekama teisė <...> nustatyti registracijos būdu įgyjamų prekių ženklų registracijos, registracijos panaikinimo ir jų paskelbimo negaliojančiais tvarką; <...> jos, pavyzdžiui, gali nustatydamos prekių ženklų registracijos ir registracijos paskelbimo negaliojančia procedūrų formą nuspręsti, ar ankstesnėms teisėms bus taikoma registracijos procedūra, ar panaikinimo procedūra, ar abi, ir jeigu jos leidžia taikyti registracijos procedūrą ankstesnėms teisėms, ar taikyti priešingą procedūrą, ar *ex officio* patikrinimo procedūrą, ar abi procedūras <...>." Iš šios direktyvos konstatuojamųjų dalių matyti, kad ji nederina procedūrinio prekių ženklų registracijos aspekto.

27 Į šias konstatuojamąsias dalis turi būti atsižvelgiama aiškinant direktyvos 10 straipsnio 1 dalį. Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti, jog ši nuostata nesuvienodina naudojimo laikotarpio pradžios, taigi ir jos numatyto penkerių metų termino pradžios. Iš tiesų jos formuluotė apibrėžia šią pradžią registracijos procedūros atžvilgiu, o tai yra direktyvos nesuderinta sritis. Kaip tvirtina Komisija, tokia formuluotė šį terminą leidžia pritaikyti prie nacionalinių procedūrų ypatumų.

28 Iš to matyti, kad valstybės narės turi teisę organizuoti registracijos procedūrą ir todėl nuspręsti, būtent kada ji turi būti laikoma baigta.

29 Tarptautinės registracijos atveju, kaip ir pagrindinėje byloje, valstybė narė, kuriai pateikta paraiška įregistruoti, turi nustatyti momentą, kada baigiasi registracijos procedūra pagal jos pačios procedūrines normas.

30 Todėl ieškovo pagrindinėje byloje teiginys, kad prekių ženklo registracijos diena atitinka „registracijos procedūros pabaigos datą" direktyvos 10 straipsnio 1 dalies prasme, negali būti priimtas. Iš tiesų remiantis šiuo teiginiu ši nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant tik į Austrijos procedūrines normas, o šioje nuostatoje nurodyta data dėl ankstesniuose punktuose pateiktų priežasčių gali būti nustatoma skirtingai, atsižvelgiant į nacionalinės teisės aktus.

31 Remiantis pirmiau nurodytais samprotavimais, į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip, kad „registracijos procedūros pabaigos data" direktyvos 10 straipsnio 1 dalies prasme turi būti nustatoma kiekvienoje valstybėje narėje pagal šioje valstybėje galiojančias procedūrines normas registracijos srityje.

Dėl antrojo klausimo

32 Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar direktyvos 12 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad egzistuoja tinkamos priežastys nenaudoti prekių ženklo, kai įmonės strategijos, kuria vadovaujasi prekių ženklo savininkas, įgyvendinimas atidėtas dėl su įmone nesusijusių priežasčių, ar prekių ženklo savininkas privalo pakeisti savo strategiją, kad prekių ženklu galėtų naudotis laiku.

33 Šiuo atžvilgiu iš prašymo priimti prejudicinį sprendimo matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamu prekių ženklu žymimų prekių pardavimas Austrijos rinkoje buvo atidėtas, pirma, dėl *Lidl* strategijos šiomis prekėmis prekiauti tik savo prekybos vietose ir, antra, dėl to, kad jos pirmųjų prekybos centrų Austrijoje atidarymas buvo atidėtas dėl „biurokratinių kliūčių".

34 Austrijos vyriausybė abejoja dėl šio klausimo priimtinumo, manydama, kad jis suformuluotas ypač abstrakčiai ir kad faktai aprašyti nepakankamai konkrečiai.

35 Jei tiesa, kad sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikiama tik trumpa faktinių aplinkybių santrauka, kuria grindžiamas antrasis klausimas, nors šalys pagrindinėje byloje remiasi, atvirkščiai, daugeliu faktinių aplinkybių, išlieka galimybė, kad šioje byloje ši aplinkybė negali lemti šio klausimo nepriimtinumo. Iš tiesų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo faktinių aplinkybių išdėstymas, nors ir glaustas, leidžia Teisingumo Teismui pakankamai suprasti kontekstą, į kurį šis klausimas patenka, kad galėtų jam pateikti naudingą atsakymą, leidžiantį minėtam teismui išspręsti pagrindinį ginčą visų faktinių aplinkybių, kurias tik jis gali vertinti, atžvilgiu. Taigi antrąjį klausimą reikia laikyti priimtinu.

36 Kalbant apie esmę, Teisingumo Teismui pateiktomis pastabomis dėl direktyvos 12 straipsnio 1 dalies aiškinimo siekiama žodžiams „tinkamos priežastys" suteikti su atitinkama įmone nesusijusių arba nuo jos valios nepriklausančių aplinkybių reikšmę.

37 Tačiau ieškovas pagrindinėje byloje nurodo, kad įmonės strategija pati savaime niekada negali būti pateisinama priežastimi ir kad bet kuriuo atveju konkretus prekių ženklo savininko elgesys turi būti vertinamas pagal jo reakciją į su įmone nesusijusius sunkumus.

38 Atsakovė pagrindinėje byloje mano, kad su įmone nesusijusios priežastys, atidedančios įmonės ekonomiškai protingos strategijos įgyvendinimą, yra tinkamos priežastys nenaudoti prekių ženklo.

39 Komisija mano, kad nėra tinkamų prekių ženklo nenaudojimo priežasčių, kai įmonės strategijos, kuria vadovaujasi šio prekių ženklo savininkas, įgyvendinimas, kuris paprastai priklauso nuo pastarojo, atidedamas dėl ne su šiuo savininku susijusių priežasčių, bet dėl to, kad jis nepritaikė šios įmonės strategijos laiku.

40 Austrijos vyriausybės nuomone, egzistuoja tinkamos priežastys nenaudoti prekių ženklo, kai nenaudojimą lemia atidėjimas įgyvendinti įmonės strategiją, kuria ji iš tikrųjų vadovaujasi, dėl su įmone nesusijusių priežasčių, būtent dėl teisės aktuose numatytų arba imperatyvių ekonominių priežasčių.

41 Galiausiai Prancūzijos vyriausybė teigia, kad „tinkamomis priežastimis“ reikia laikyti nuo įmonės valios nepriklausančias aplinkybes, pavyzdžiui, viešosios valdžios reikalavimus arba *force majeure* atvejus.

42 Pirmiausia reikia įvertinti, ar „tinkamų priežasčių“ sąvoka direktyvos 12 straipsnio 1 dalies prasme turi būti aiškinama vienodai.

43 Iš reikalavimų vienodai taikyti Bendrijos teisę ir vienodo požiūrio principo išplaukia, kad Bendrijos teisės nuostatoje, kuri dėl prasmės ar taikymo srities nustatymo aiškiai nenurodo valstybių narių teisės, vartojamos sąvokos visoje Europos Bendrijoje turi būti aiškinamos nepriklausomai ir vienodai (šiuo klausimu žr. 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Linster*, C-287/98, Rink. p. I-6917, 43 punktą ir 2003 m. kovo 11 d. Sprendimo *Ansul*, C-40/01, Rink. p. I-2439, 26 punktą).

44 Minėto sprendimo *Ansul* 31 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad direktyvos 10 ir 12 straipsniuose vartojama prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų sąvoka turi būti aiškinama vienodai (minėto sprendimo *Ansul* 31 punktas). Iš tiesų iš direktyvos septintos, aštuntos ir devintos konstatuojamųjų dalių bei jos 10–15 straipsnių matyti, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas teisių į prekių ženklą išlaikymui ketino taikyti tą pačią naudojimo iš tikrųjų sąlygą visose valstybėse narėse tam, kad prekių ženklui užtikrintos apsaugos lygis nebūtų skirtingas, atsižvelgiant į atitinkamą teisės aktą (minėto sprendimo 27–29 punktai). Taigi kadangi tinkamų priežasčių tikslas – siekiant išvengti prekių ženklo panaikinimo leisti pateisinti situacijas, kai prekių ženklas nebuvo naudojamas iš tikrųjų, jų funkcija glaudžiai susijusi su naudojimo iš tikrųjų funkcija, todėl „tinkamų priežasčių“ sąvoka atitinka tą patį vienodo aiškinimo reikalavimą kaip ir prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų sąvoka.

45 Todėl Teisingumo Teismas turi pateikti vienodą direktyvos 12 straipsnio 1 dalyje nurodytos „tinkamų priežasčių nenaudoti“ sąvokos aiškinimą.

46 Ši nuostata reglamentuoja atvejį, kai prekių ženklas buvo įregistruotas, bet jo savininkas jo nenaudojo. Jeigu tai trunka penkerius metus iš eilės, gali būti panaikintos jo teisės, nebent jis gali remtis tinkamomis priežastimis.

47 Taigi reikia pripažinti, kad šioje nuostatoje nėra jokios nuorodos dėl joje minimų „tinkamų priežasčių" pobūdžio ir savybių.

48 Tačiau TRIPS susitarimo, kurio šalis yra Europos Bendrija, 19 straipsnyje taip pat reglamentuojama pareiga naudoti prekių ženklą bei jo nenaudojimą galinčios pateisinti priežastys. Todėl jame pateiktu šios sąvokos apibrėžimu gali būti remiamasi aiškinant direktyvoje vartojamą tapačią tinkamų priežasčių sąvoką.

49 Taigi pagal TRIPS susitarimo 19 straipsnio 1 dalį svariomis nenaudojimą pateisinančiomis priežastimis laikomos aplinkybės, atsiradusios nepaisant prekės ženklo savininko valios, kurios trukdo jį naudoti.

50 Todėl reikia nustatyti, kokių rūšių aplinkybės yra kliūtis naudoti prekių ženklą minėtos nuostatos prasme. Iš tiesų neretai nuo prekių ženklo savininko valios nepriklausančios aplinkybės vienu ar kitu momentu sudaro kliūtis pasirengti naudoti šį prekių ženklą, tačiau dažnai tai yra atvejai, kai sunkumai gali būti įveikti.

51 Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti, kad direktyvos aštunta konstatuojamoji dalis nurodo, jog „norint sumažinti Bendrijoje įregistruotų <...> prekių ženklų kiekį <...>, labai svarbu pareikalauti, kad įregistruoti prekių ženklai būtų faktiškai vartojami". Atsižvelgiant į šią konstatuojamąją dalį pasirodo, kad direktyvos 12 straipsnio 1 daliai prieštarautų tai, jei tinkamos priežastys nenaudoti prekių ženklo būtų aiškinamos per plačiai. Iš tiesų minėtoje konstatuojamojoje dalyje įtvirtinto tikslo įgyvendinimui būtų pakenkta, jei bet kokios kliūties, kad ir kokia nedidelė ji būtų, su sąlyga, kad ji nepriklauso nuo prekių ženklo savininko valios, pakaktų pateisinti ženklo nenaudojimą.

52 Konkrečiai kalbant, kaip tai teisingai pabrėžė generalinis advokatas savo išvados 79 punkte, nepakanka, kad tokios „biurokratinės kliūtys", kokios nurodytos pagrindinėje byloje, nepriklausytų nuo prekių ženklo savininko valios, nes šios kliūtys, be kita ko, turi būti tiesiogiai susijusios su prekių ženklu taip, kad jo naudojimas priklausytų nuo sėkmingos atitinkamų administracinių veiksmų pabaigos.

53 Tačiau reikia nurodyti, jog atitinkama kliūtis nebūtinai turi padaryti prekių ženklo naudojimą neįmanomą, kad ji būtų laikoma pakankamai tiesiogiai susijusia su prekių ženklu, nes taip gali būti ir tuo atveju, kai ši kliūtis prekių ženklo naudojimą paverčia nepriimtinu. Iš tiesų, jeigu kliūtis rimtai kenkia tinkamam prekių ženklo naudojimui, pagrįstai negalima reikalauti, kad jo savininkas, nieko nepaisydamas, jį naudotų. Taigi, pavyzdžiui, pagrįstai negalima reikalauti, kad prekių ženklo savininkas savo prekėmis prekiautų konkurentų prekybos vietose. Tokiais atvejais neatrodo pagrįsta iš prekių ženklo savininko reikalauti pakeisti savo įmonės strategiją tam, kad šio prekių ženklo naudojimas vis dėlto būtų įmanomas.

54 Iš to matyti, kad tik pakankamai tiesiogiai su prekių ženklu susijusios kliūtys, dėl kurių jo naudojimas tampa neįmanomas arba nepriimtinas ir kurios nepriklauso nuo šio prekių ženklo savininko valios, gali būti laikomos „tinkamomis priežastimis nenaudoti" šio prekių ženklo. Kiekvienu atveju reikia vertinti, ar įmonės strategijos pakeitimas, siekiant išvengti atitinkamos kliūties, lemtų minėto prekių ženklo naudojimo nepriimtinumą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris nagrinėja pagrindinį ginčą ir kuris vienintelis gali vertinti svarbias faktines aplinkybes, turi atlikti tokį vertinimą.

55 Atsižvelgiant į pirmiau pateiktus samprotavimus, į antrąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip, kad direktyvos 12 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama, jog „tinkamos priežastys nenaudoti" prekių ženklo yra tiesiogiai su prekių ženklu susijusios kliūtys, dėl kurių jo naudojimas tampa neįmanomas arba nepriimtinas ir kurios nepriklauso nuo minėto prekių ženklo savininko valios. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pagrindinės bylos faktines aplinkybes turi įvertinti atsižvelgdamas į šiuos nurodymus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

56 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. **„Registracijos procedūros pabaigos data" 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/104/EEB valstybių narių įstatymams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti 10 straipsnio 1 dalies prasme turi būti nustatoma kiekvienoje valstybėje narėje pagal šioje valstybėje galiojančias procedūrines normas registracijos srityje.**

2. **Direktyvos 89/104 12 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad „tinkamos priežastys nenaudoti“ prekių ženklo yra tiesiogiai su prekių ženklu susijusios kliūtys, dėl kurių jo naudojimas tampa neįmanomas arba nepriimtinas ir kurios nepriklauso nuo minėto prekių ženklo savininko valios. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pagrindinės bylos faktines aplinkybes turi įvertinti atsižvelgdamas į šiuos nurodymus.**

Parašai.